

Toiminnan- suunnitteluilta

2.2.2023

Teuva

Tuija Biskop
Heidi Peltonen

1

Tervetuloa!

- Toiminnansuunnitteluillan tavoitteena on tukea yhdistysten innostavaa ja kiinnostavaa marttatoimintaa ja antaa ideoita vuoden 2023 suunnitteluun.
- Toiminnansuunnitteluillat: 5 samansisältöistä iltaa eri puolilla aluetta
- Yhtä tärkeää on kohtaaminen, ideoiden vaihtaminen ja vertaistuen saaminen.
- Kiitos, että olet mukana.
- Esittely: kuka olet, mistä yhdistyksestä ja yksi sana → tärkein tekijä tai asia, voimasana, hyvälle ja toimivalle marttayhdistykselle

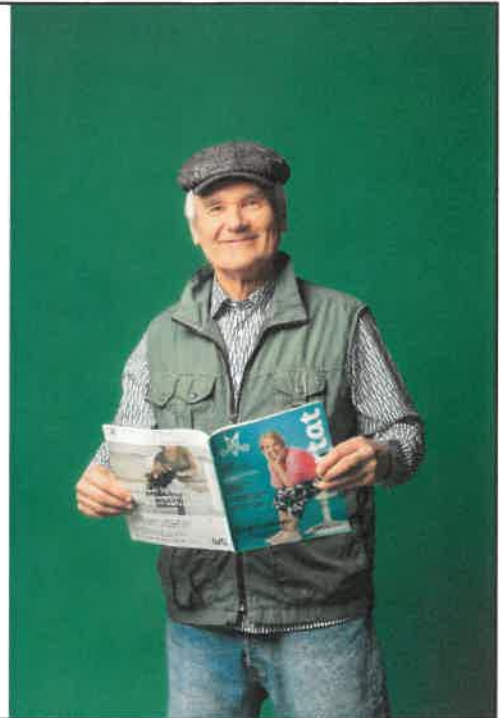
**Hyvästä
arjesta
parempi
maailma**

2

Toimintasuunnitelmasta

- Marttaliiton yhdistyksille tekemää toimintasuunnitelmapohjaa voi käyttää sellaisenaan tai muokattuna.
 - Toimintasuunnitelmasta voi jättää sisältöjä pois yhdistyksen toimintakulttuuriin sopivalla tavalla.
 - Yhdistyksellä voi myös olla toimintaa, jota ei ole suunnitelmapohjassa ja jonka yhdistys itse lisää toimintasuunnitelmaansa.
- Toimintasuunnitelma on tekstimuotoinen (word) ja siitä on tehty vuosikokouksia varten ppt-esitys.
 - Yhdistysten toimintasuunnitelmapohja (word ja ppt) löytyvät Martat.fi-sivuilta osoitteesta www.martat.fi/toiminnan-suunnittelu
 - Valtakunnallisten tapahtumien ohjeistukset löytyvät Yhdistyskanavasta www.martat.fi/toiminta

3

Tavoitteet

- Yhdistyksen jäsenyys koetaan kiinnostavaksi ja jäsenyytyväisyys vahvistuu. Jäseniltä kysytään heidän toiveitaan.
- Martat on mielekäs harrastus ja yhteisö, johon on helppo tulla mukaan. Jäsenten keski-ikä kääntyy laskuun ja mukaan tulee korona-aikaa enemmän uusia jäseniä.
- Marttailu mahdollistaa erilaisia, vaikuttavia ja sisältölähtöisiä kohtaamisia.
- Yhdistyksen toiminta on monipuolista ja toimintakalenterista löytyy innostavaa ja kiinnostavaa toimintaa kaikille jäsenille.
- Yhdistyksen toimintakulttuuri on avoin, vieraanvarainen ja yhdenvertaisuutta vaaliva. Jokaiselle löytyy oma tapa olla martta.
- Yhdistyksen toiminnassa opitaan yhdessä sekä siirretään osaamista ihmiseltä ja sukupolvelta toiselle.
- Yhdistys huomioi toiminnassaan marttajärjestön strategian ja brändin sekä toimintavuoden yhteiset teemat ja tapahtumat.

4

Maailman suurin marttailta juhlii Martat-lehteä 31.1.

- Martat kokoontuvat samaan aikaan eri puolilla Suomea juhlimaan 120 vuotta täyttävää jäsenlehteämme sen ensimmäisen päätoimittajan Allii Nissisen nimipäivänä.
- Vuonna 1903 säännöllisesti ilmestymään alkanut Emäntälehti sai myöhemmin nimekseen Martat.
- Marttaliitto kutsuu kaikki yhdistykset ja piirit mukaan Maailman suurimman marttailan toteutukseen.
- Marttaliitto tuottaa marttailtaan materiaalin, jossa on yhteisen ohjelman toteutukseen tarvittavat toimintaohjeet, tarjoilu ehdotus sekä vinkkejä illan järjestämiseen.
- Jokainen marttayhdistys voi muokata marttailasta itselleen sopivan.
- Marttailan voi myös järjestää yhdessä jonkin toisen tai useamman marttayhdistyksen kanssa.
- www.martat.fi/maailman-suurin-marttailta

Emäntälehti

Martta-yhdistyksen äänenkannattaja.

Ilmestyy Helsingissä jokaisen kuukauden 1. alkupäivänä.	Toimittajat: Allii Nissisen vastassa; Fanny Huht.	Mitä koko vuosik. 2 mk. ... puolitoista 50 pennin neljänkymmeneä 25 pennin
No 0.	Heinäkuu.	1902.

Lukijalle.

Jos »Emäntälehti» saapi antanimaisen luvun, niin ilmestyy se vuoden 1903:n alusta jokaisen kuukauden alkupäivinä sen kokoisana kuin tämä näyttenumero osoittaa. Emäntälehdelle ovat nyt jo apunaan luvanneet rouva Aina Forstén, neiti Malkki Friberg, rouva Heddi Gebhard, neiti Lucina Hagman, rouva Sigrid Heinrichs, rouva Allii Trygg-Holénus, rouva Maria Nyström, neiti Liili Lilja y. m.

Selvitystä.

Jälleen uusi sanomalehti! Kirjähän on jo ennestään niin monta. Milla ne tulevat toimeen? Milla ne elävät? Kuka niitä kaikkia jaksaa tilata!

Martta-yhdistys, joka tämän lehden on perustanut, toivoo kaikkien apua. Tähän asti on se lähettiläiden ja kirjaiden avulla koettanut levittää yksinkertaisia neuvoja ja käytännöllisiä elämästä koettavia ohjeita kaikkien kesken. Mutta koska eläe on niin tavattoman laaja, lähettiläiden saanti niin kovin vaikea ja kirjojen levittäminen niin yksel-

5

Marttailuviikon 17.-23.4. teemana kotivara

- Marttailuviikosta on tullut perinne, jonka aikana Martat näkyvät ja kuuluvat eri puolilla Suomea.
- Viikon tavoitteena on lisätä tietoa ja ymmärrystä kotivarasta, sen sisällöstä ja siitä, miksi kotivaraa tarvitaan. Annamme konkreettisia esimerkkejä ja neuvoja, joilla varaudutaan arkipäivän poikkeustiloihin.
- Neuvomme kotivarasta ja 72 tunnin varautumissuosituksista. Häiriötilanteen yllättäessä kotona tulee pärjätä itsenäisesti vähintään kolme vuorokautta niin, että on esimerkiksi riittävä määrä ruokaa ja lääkkeitä. On tärkeää tuntea myös muut omatoimisen varautumisen perusteet, kuten mistä häiriötilanteissa saa oikeaa tietoa.
- Marttailuviikolla yhdistykset, piirit ja vapaaehtoiset martat järjestävät yleisötapahtumia ja marttailtoja.
- www.martat.fi/marttailuviikko

6

Valtakunnallinen sienipäivä ja sieniviikko kannustavat liikkumaan luonnossa

Hyvästä arjesta parempi maailma

- Marttojen valtakunnallinen sienipäivä on 26.8. ja sieniviikko 27.8.-3.9.
- Viikon aikana järjestetään tapahtumia ja neuvontaa eri puolilla Suomea.
- Sieniviikolla kannustamme ja opastamme liikkumaan luonnossa ja muistutamme jokamiehen oikeuksista.
- www.martat.fi/valtakunnallinen-sienipaiva

 Martat

7

Lokakuu on puurokuu

- Lokakuussa marttayhdistyksissä tempaistaan kansainvälisten hankkeidemme puolesta.
- Toimimme köyhien, vammaisten, syrjäseudulla asuvien ja vähän koulutettujen tyttöjen ja naisten kanssa Malawissa, Etiopiassa ja Sambiassa.
- Yksi varainkeruun muoto on keittää puuroja ja myydä niitä torilla, seurakunnan tiloissa tai kauppakeskuksessa.
- Yhdistys voi järjestää oman puuroillan, keskustella kansainvälisten hankkeiden kuulumisista ja kerätä jäseniltä osallistumismaksun Marttojen kehitysyhteistyölle.
- www.martat.fi/puurokuu

 Martat

8

Materiaalit luovasti ja kestävästi käyttöön

- Käsityötoiminnan teemana on luova ja kestävä materiaalien käyttö sekä niiden kierrättäminen.
- Vuoden käsityötekniikka on kirjonta.
- Käsityötaidot ovat arjen turvaa, tuottavat iloa ja onnistumisen kokemuksia sekä auttavat vaikeiden tunteiden käsittelyssä.
- Vuoden teeman ja käsityömateriaalien käsittelyssä huomioidaan yllätyksellisyys, luovuus, leikkisyys ja ilo. Esille nostetaan materiaalit, niiden merkitykset ja valintojen perustelut. Käsitöiden äärellä jaetaan myös muistoja ja tarinoita.
- Marttayhdistykset järjestävät käsityö- ja askartelutarvikkeiden vaihtotapahtumia, joissa itselle tarpeeton ja varastoihin kertynyt löytää uusille käyttäjille. Samalla neuvotaan kestävää tekstiilien käyttöä Garderobi-aineiston avulla.
- www.martat.fi/kasityotarvikkeet-vaihtoon

 Martat

9

Ideoita marttailtoihin

- Ruoka, esim. Edullinen ja terveellinen ruoka, ruokaa aktiiviselle +55-vuotiaalle tai ruokahävikin pienentäminen.
- Luonnontuotteet, esim. vuoden luonnontuotteet poimulehti, puolukka ja haaparouskut ja yrtti-, marja- ja sieniretket.
- Varautuminen ja kolmen päivän kotivara.
- Kompostointi.
- Puutarha, esim. ikkuna- ja ruukkupuutarha tai kasvata ruokaa viljelylaatikossa.
- Energian säästäminen.
- Ekologinen kodinhoito, esim. ekosiivous, arjen kemikaalit tai muovit.
- Käsityöt, esim. Luova ja kestävä materiaalien käyttö, kodin aarteiden elämän jatkuminen, kirjonta, tuunaaminen ja käsitöihin liittyvät muistot ja tarinat.
- Lokakuu on Puurokuu tai muu kansainvälinen marttailta, jonka tuotto lahjoitetaan Marttojen kehitysyhteistyöhön.
- Edunvalvontavaltuus.
- Arjen tietoturva.
- Vierailu tai vierailija.
- Kulttuuri.
- Hyvinvointi ja liikunta.

 Martat

10

Ketjukoulutukset 2023

- Marttapiirit järjestävät vuonna 2023 seuraavia ketjukoulutuksia:
 - Kotivara kuntoon
 - Muonitus ja kahvitus
 - Junnukokkien ohjaajakoulutus
 - Kompostointi
 - +55-vuotiaan ruokavalio
 - Ruokahävikin vähentäminen
- Ketjukoulutuksiin osallistuneet martat vievät saamaansa tietoa ja osaamista eteenpäin vähintään omaan yhdistykseensä.
- Katso ketjukoulutusten ajankohdat oman piirin tapahtumakalenterista. Osa kursseista toteutetaan myös Martta-akatemiassa.
- Marttayhdistyksiä kannustetaan osallistumaan piirien järjestämille ruoka-, puutarha-, ympäristö- ja talouskursseille. Tietoa kursseista löytyy piirin sivuilta.

11

Tapahtumakalenteri 2023

31.1.	Maailman suurin marttailta juhlii 120-vuotiasta Martat-lehteä
17.-23.4.	Marttailuviikko on kotivaraviikko
21.4.	Marttaliiton vuosikokousseminaari
26.7.	Martan päivä
26.8.	Valtakunnallinen sienipäivä
28.8.-3.9.	Sieniviikko kannustaa liikkumaan luonnossa
Lokakuu	Lokakuu on puurokuu

Käsityö- ja askartelutarvikkeiden vaihtotapahtuman yhdistys voi järjestää haluamanaan ajankohtana.

12

Aina ajankohtaista tietoa

- Marttayhdistysten etuovi martat.fi-sivuilla on Yhdistyskanava www.martat.fi/yhdistyskanava
- Yhdistyskanava on myös lukuisten toimintavinkkien koti ja sinne on koottu kaikki yhdistyksille suunnattu tieto
- Yhdistyskirje on tarkoitettu kaikille marttayhdistysten hallituksen jäsenille. Kirje on täynnä ajankohtaista tietoa, ideoita ja vinkkejä. www.martat.fi/tilaa-marttojen-uutiskirje
- Muista Martat-lehden Yhdessä ja yhdistyksessä -sivut.

1

Onhan sinulla on Martat-sovellus käytössä?

- Martat-sovellus tuo Marttojen rakastetuimmat sisällöt kätevästi puhelimeen. Kaikille avoin ja maksuton puhelinsovellus on hauska, hyödyllinen ja helppokäyttöinen.
- Lataa Martat-sovellus puhelimeesi ja vinkkaa siitä myös muille.
- Opetelkaa yhdessä sovelluksen käyttöä ja auttakaa toisianne tarpeen mukaan lataamisessa ja rekisteröitymisessä.
- Tutkikaa yhdessä sovellusta, ottakaa reseptit, vinkit ja testit käyttöön.
- Tulkaa mukaan marttayhteisön keskusteluihin.
- www.martat.fi/sovellus

2

Muista myös

- Martat-lehti. Marttaliitosta voi tilata lehtiä erilaisiin tapahtumiin jäsenhankinnan tueksi jarjestosihteeri@martat.fi
- Ota Marttojen Kestävä arki -podcast kuunteluun www.martat.fi/podcast
- Seuraa Marttoja sosiaalisessa mediassa
Facebook: Martat vinkkaa
Instagram: Marttailu
Twitter: Marttaliitto
LinkedIn: Martat

3

Marttaopinnoista uusia tietoja ja taitoja

- Martta-akatemiassa suoritettavat verkko-opinnot ovat pääasiassa pääsääntöisesti itsenäisesti suoritettavia harrastajaopintoja ja kursseja. Opintojen hinta on 10 euroa/opintopiste (op). Marttaopinnot toteutetaan yhteistyössä Opintokeskus Siviksen kanssa.
- Monimuotoinen kotipiha-opinnot (5 op) koostuvat webinaareista ja monipuolisista tehtävistä. Kehittämistehtävässä kartoitetaan ja lisätään oman pihan monimuotisuutta. Seuraava ryhmä 4.4.-30.9.2023
- Varaudutaan taidolla -harrastajaopinnot kootaan kursseista (1-2op). Suorittamalla 5 opintopistettä voit saada Varaudutaan taidolla -osaajamerkin. Kurssija voi suorittaa myös yksittäin oman mielenkiinnon mukaan.
 - Laatikkoviljely ((2 op) 1.3.-30.4.2023
 - Kotivara (1 op) 15.3.-15.5.2023 tai 18.9.-15.11.2023
 - Laatikkoviljely (2 op) 3.4.-31.5.2023
 - Kodin kemikaalit (1 op) 3.4.-31.5.2023 tai 2.10.-30.11.2023
 - Kompostointi (1 op) 10.4.-11.6.2023 tai 4.9.-31.10.2023
 - Tapahtuman järjestäminen (1 op) 16.10.-30.11.2023
- www.martat.fi/marttaopinnot

Opintokeskus Sivis

4

Kaikille avoimet kurssit

- Martta-akateмиassa on myös kaikille avoimia, itsenäisesti suoritettavia kurseja, joihin ei tarvitse erikseen ilmoittautua.
- **Vieraslajit**-verkkokursilla opit tietoja, taitoja ja valmiuksia vieraslajien tunnistamiseen, leviämisen estämiseen ja torjuntaan, sekä ekologisesti kestävä kotipiha suunnitteluun ja kasvien valintaan. Opit ilmoittamaan vieraslajihavainnot ja löydät innostavaa sisältöä vieraslaji vapaaehtoistoimintaan. Kursin mahdollistaa Viekas Life – vieraslajihanke.
- Tammikuussa avautuvalla marttaperinnekurssilla tutustut Marttajärjestön perustamiseen, perustajajäseniin, järjestön aatteeseen sekä yli 120-vuotisen marttahistorian merkittäviin käännekohtiin. Avoimen marttaperinnekurssin käytyään sinulla on ymmärrys, miten Suomen historiallinen kehityskulku on yhteydessä Marttahistoriaan, ketkä ovat olleet järjestön historian vaikuttavimmat henkilöt ja olet löytänyt Marttaperinteestä innostavaa sisältöä, josta voi kertoa myös muille.

5

Yhdistysten kotisivutyökaluksi Yhdistysavain

- Marttaliitto suosittelee, että yhdistykset käyttävät jatkossa kotisivujen tekemiseen Yhdistysavain-palvelua (Vitec Avoine).
- Se on rakennettu helppokäyttöisyyksi ja käyttäjäystävällisyyksi edellä.
- Yhdistysavaimen vuonna 2018 uudistettuun palveluun on tehty nykyisen marttabrändin mukainen sivupohja, jossa on kaikille yhdistyksille yhteiset vakioidut kentät. Lisäksi yhdistys voi itse muokata sivua omien tarpeidensa mukaan.
- Sivujen teko opastetaan koulutustallenteella ja Yhdistysavaimen maksuton asiakaspalvelu auttaa ja neuvoo yhdistyksiä. Myös käyttöliittymä itsessään opastaa sivujen tekijää.
- www.martat.fi/yhdistyksen-kotisivut

6

Yhdistysavaimen hinta

- Yhdistysavaimen perusversio on maksuton. Jo maksuton versio tarjoaa enemmän mahdollisuuksia, kuin nykyinen Martat.fi:ssä oleva toteutus. Suurimmalle osalle yhdistyksistä riittää ilmaisversio.
- Maksullisilla versioilla pystyy rakentamaan laajemmat tarpeet täyttävät verkkosivut, jotka kasvavat sen mukaan, miten paljon yhdistys haluaa sitä käyttää.
- Yhdistyksen kulut: Marttaliitto neuvotellut reilun tarjouksen:
 - Free Maksuton.
 - Start 14,20 €/kk sis alv
 - Toiseksi suurin marttayhdistyksemme, ProMartat, käyttää tätä.
 - Plus 27,40 €/kk sis alv.

7

Yhdistysavain-sivuston perustaminen

- Uuden Yhdistysavain-sivuston voi perustaa tältä sivulta löytyvällä lomakkeella: <https://www.yhdistysavain.fi/liitot/marttaliitto/>
 - Huom. Sivusto on tärkeää perustaa nimenomaan tältä sivulta, jotta yhdistys saa marttayhdistyksille suunnatut edut käyttöönsä.
 - Käyttö alkaa aina ilmaisversiolla.
- Jos yhdistyksellä on vanhan Yhdistysavaimen Classic-kotisivutyökalulla tehdyt sivut, ohjeet sivuston uudistamiseen löytyvät tältä sivulta kohdasta Nykyisille asiakkaille: <https://www.yhdistysavain.fi/uusi-kotisivutyokalu/>

8

Marttayhdistysten tiedot jatkossa Martat.fi-sivuilla

- Martat.fi pääsivustolle tuodaan kevään 2023 aikana yhdistysten laajat perustiedot uuden CRM:n kautta. Tietoja hyödynnetään jäsenhankinnassa ja liittymisprosessissa.
 - Tietoja kerätty yhdistyskyselyn 2022 yhteydessä ja niitä on toimitettu ennen CRM:ään viemistä.
 - Jatkossa yhdistykset voivat muuttaa ja täydentää näitä tietoja Marttarekisterissä.
- Vastaavat tiedot tulossa CRM:stä myös Martat-sovellukseen.

9

CRM:n kautta jatkossa Martat.fi:hin tuotavat tiedot

- Yhdistyksen nimi.
- Yleiskuvaus (max. 250 merkkiä).
- Toiminnan pääteemat, joiden avulla jäsenyydestä kiinnostunut voi hakea itselleen sopivaa yhdistystä.
- Piiri, johon yhdistys kuuluu.
- Paikkakunta tai paikkakunnat, joissa yhdistys toimii.
- Sosiaalisen median kanava / verkkosivu.
- Yhdistyksen jäsenten kanava.

10

Uusien jäsenten jäsenyyskausi rullaamaan

- Rullaava jäsenyys tarkoittaa sitä, että jäsenyys alkaa aina siitä päivästä, kun jäsen liittyy ja jäsenyys on voimassa seuraavat 12 kuukautta. Jäsenyys ei ole enää sidottu kalenterivuoteen, vaan liittymispäivään.
- Jatkavilla jäsenillä jäsenmaksukausi on jatkossakin 1.1.–31.12.
- Muutos auttaa yhdistysten jäsenhankintaa, sillä esimerkiksi syyskauden alku on otollista aikaa jäsenhankinnalle, mutta liittymistä on saatettu jäädä empimään, sillä vuotta on jäljellä enää muutamia kalenterikuukausia.
- Nyt mukaan voidaan tulla kokonaiseksi vuodeksi missä kohtaa vuotta tahansa.

11

Uusi Marttarekisteri yhdistysten käytössä

- Marttayhdistykset käyttävät jatkossa jäsenrekisterinä Marttarekisteriä.
- Marttarekisterin tunnukset on lähetetty yhdistysten puheenjohtajien lisäksi niille, joilla on ollut tunnukset vanhaan jäsenrekisteriin ja jotka ovat käyttäneet sitä viimeisen vuoden aikana.
- Marttarekisterin käytön voi opetella koulutustallenteen ja kirjallisten ohjeiden avulla.
- Jäsenrekisteriä on kehitetty marttayhdistysten toiveiden mukaisesti ja uusi ohjelma on helppokäyttöinen.
- www.martat.fi/marttarekisteri

12